

חק לישראל – פרשת תזריע יום ו'

ויקרא פרק יג'

(מה) **והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא:** (מה) **והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא:** (מה) **ויסגידא די ביה מכתשא לבושהי יהון מבועין ורישיה יהי פרוע ועל שפם כאבלא יתעטף ולא תסתאבון ולא תסתאבון יקרי:**

(מו) **כל ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא בדר ישב מחוץ למחנה מושבו:** (מו) **כל ימי די מכתשא ביה יהי מסאב מסאב הוא בלחודוהי ייתב מפרא למשריתא מותביה:**

(מו) **והבגד פי יהיה בו נגע צרעת בבגד צמר או בבגד פשתים:** (מו) **והבגד פי יהיה בו נגע צרעת בבגד צמר או בבגד פשתים:** (מז) **ולבושא ארי יהי ביה מכתש סגירו בלבוש צמר או בלבוש פתן:**

(מח) **או בשתי או בערב לפשתים ולצמר או בעור או בכל מלאכת עור:** (מח) **או בשתי או בערב לפשתים ולצמר או בעור או בכל מלאכת עור:** (מח) **או בשתי או בערבא לכתנא ולעמרא או במשפא או בכל עבדת משך:**

(מט) **והיה הנגע ירקרק או אדמדם בבגד או בעור או בשתי או בערב או בכל פלי עור נגע צרעת הוא והראה את הפהו:** (מט) **והיה הנגע ירקרק או אדמדם בבגד או בעור או בשתי או בערב או בכל פלי עור נגע צרעת הוא והראה את הפהו:** (מט) **ויהי מכתשא ירוק או סמוק בלבושא או במשפא או בשתי או בערבא או בכל מאן דמשך מכתש סגירוהא הוא ויתחוי לכהנא:**

(נ) **וראה הפהו את הנגע והסגיר את הנגע שבעת ימים:** (נ) **וראה הפהו את הנגע והסגיר את הנגע שבעת ימים:** (נ) **ויחוי כהנא ית מכתשא ויסגר ית מכתשא שבעת יומיו:**

(נא) **וראה את הנגע ביום השביעי פי פשה הנגע בבגד או בשתי או בערב או בעור לכל אשר יעשה העור למלאכה צרעת ממארת הנגע טמא הוא:** (נא) **וראה את הנגע ביום השביעי פי פשה הנגע בבגד או בשתי או בערב או בעור לכל אשר יעשה העור למלאכה צרעת ממארת הנגע טמא הוא:** (נא) **ויחוי ית מכתשא ביומא שביעאה ארי אוסף מכתשא בלבושא או בשתי או בערבא או במשפא לכל די יתעבד משפא לעבדא סגירות מחסרא מכתשא מסאב הוא:**

(נב) **ושרף את הבגד או את השתי או את הערב בצמר או בפשתים או את כל פלי העור אשר יהיה בו הנגע פי צרעת ממארת הוא באש תשרף:** (נב) **ושרף את הבגד או את השתי או את הערב בצמר או בפשתים או את כל פלי העור אשר יהיה בו הנגע פי צרעת ממארת הוא באש תשרף:** (נב) **ויקיד ית לבושא או ית שתי או ית ערבא בעמרא או בכתנא או ית כל מאן דמשך די יהי ביה מכתשא ארי סגירות מחסרא היא בנורא תתוקר:**

(נג) **ואם יראה הפהו והנה לא פשה הנגע בבגד או בשתי או בערב או בכל פלי עור:** (נג) **ואם יראה הפהו והנה לא פשה הנגע בבגד או בשתי או בערב או בכל פלי עור:** (נג) **ואם יחוי כהנא והא לא אוסף מכתשא בלבושא או בשתי או בערבא או בכל מאן דמשך:** (נד) **וצוה הפהו וכבסו את אשר בו הנגע והסגירו שבעת ימים שנית:** (נד) **וצוה הפהו וכבסו את אשר בו הנגע והסגירו שבעת ימים שנית:** (נד) **ויפקד כהנא ויתורון ית די ביה מכתשא ויסגרינה שבעת יומין תנינות:**

חק לישראל – פרשת תזריע יום ו'

(נה) וְרָאָה הַכֹּהֵן אַחֲרֵי הַכִּפָּס אֶת הַנִּגְעַת וְהִנֵּה לֹא הִפָּךְ הַנִּגְעַת אֶת עֵינָיו וְהִנֵּגַע לֹא פִּטְהָ טָמֵא הוּא בְּאֵשׁ תִּשְׂרֹפְנֵהוּ פְּחָתָת הוּא בְּקִרְחָתוֹ אוֹ בְּגִבְחָתוֹ: (נה) וְרָאָה הַכֹּהֵן אַחֲרֵי הַכִּפָּס אֶת הַנִּגְעַת וְהִנֵּה לֹא הִפָּךְ הַנִּגְעַת אֶת עֵינָיו וְהִנֵּגַע לֹא פִּטְהָ טָמֵא הוּא בְּאֵשׁ תִּשְׂרֹפְנֵהוּ פְּחָתָת הוּא בְּקִרְחָתוֹ אוֹ בְּגִבְחָתוֹ: (נה) וְיָחֳזֵי כִּהְנֵא בְּתֵר דְחִתּוֹ יֵת מִכְתָּשָׂא וְהָא לֹא שָׁנֵא מִכְתָּשָׂא מִן פֶּד הָוָה וּמִכְתָּשָׂא לֹא אוֹסֵף מִסָּבָב הוּא בְּנוֹרָא תוֹקֵדְנִיָּה תִּבְרָא הִיא בְּשִׁחֻקוֹתֶיהָ אוֹ בְּתִתּוֹתֶיהָ:

(נו) וְאִם רָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פִּהָה הַנִּגְעַת אַחֲרֵי הַכִּפָּס אֶתוֹ וְקָרַע אֶתוֹ מִן הַבֶּגֶד אוֹ מִן הָעוֹר אוֹ מִן הַשִּׁתִּי אוֹ מִן הָעֵרֶב: (נו) וְאִם רָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פִּהָה הַנִּגְעַת אַחֲרֵי הַכִּפָּס אֶתוֹ וְקָרַע אֶתוֹ מִן הַבֶּגֶד אוֹ מִן הָעוֹר אוֹ מִן הַשִּׁתִּי אוֹ מִן הָעֵרֶב: (נו) וְאִם הוּא כִּהְנֵא וְהָא עֵמִיָּא מִכְתָּשָׂא בְּתֵר דְחִתּוֹ יֵתִיה וּבְזַע יֵתִיה מִן לְבוּשָׂא אוֹ מִן מִשְׁכָּא אוֹ מִן שִׁתְיָא אוֹ מִן עֵרְבָא:

(נז) וְאִם תִּרְאָה עוֹד בְּבִגְד אוֹ בְּשִׁתִּי אוֹ בְּעֵרֶב אוֹ בְּכָל כְּלִי עוֹר פְּרָחַת הוּא בְּאֵשׁ תִּשְׂרֹפְנֵהוּ אֶת אֲשֶׁר בּוֹ הַנִּגְעַת: (נז) וְאִם תִּרְאָה עוֹד בְּבִגְד אוֹ בְּשִׁתִּי אוֹ בְּעֵרֶב אוֹ בְּכָל כְּלִי עוֹר פְּרָחַת הוּא בְּאֵשׁ תִּשְׂרֹפְנֵהוּ אֶת אֲשֶׁר בּוֹ הַנִּגְעַת: (נז) וְאִם תִּתְחַזֵּי עוֹד בְּלְבוּשָׂא אוֹ בְּשִׁתְיָא אוֹ בְּעֵרְבָא אוֹ בְּכָל מָאן דְּמִשְׁךְ סִגְיָא הִיא בְּנוֹרָא תוֹקֵדְנִיָּה יֵת דִּי בֵּיה מִכְתָּשָׂא:

(נח) וְהַבֶּגֶד אוֹ הַשִּׁתִּי אוֹ הָעֵרֶב אוֹ כָּל כְּלִי הָעוֹר אֲשֶׁר תִּכְבֵּס וְסָר מֵהֶם הַנִּגְעַת וְכִבֵּס שְׁנִית וְטָהַר: (נח) וְהַבֶּגֶד אוֹ הַשִּׁתִּי אוֹ הָעֵרֶב אוֹ כָּל כְּלִי הָעוֹר אֲשֶׁר תִּכְבֵּס וְסָר מֵהֶם הַנִּגְעַת וְכִבֵּס שְׁנִית וְטָהַר: (נח) וְלְבוּשָׂא אוֹ שִׁתְיָא אוֹ עֵרְבָא אוֹ כָּל מָאן דְּמִשְׁךְ דִּי יִתְחַזֵּר וְעֵדִי מִנְהוֹן מִכְתָּשָׂא וְיִצְטַפֵּעַ תְּנִינֹת וְיִדְבִּי:

(נט) זֹאת תּוֹרַת נִגְעַת צִרְעַת בְּגֵד הַצֹּמֵר אוֹ הַפְּשֻׁטִים אוֹ הַשִּׁתִּי אוֹ הָעֵרֶב אוֹ כָּל כְּלִי עוֹר לְטָהָרוֹ אוֹ לְטָמְאוֹ: (נט) זֹאת תּוֹרַת נִגְעַת צִרְעַת בְּגֵד הַצֹּמֵר אוֹ הַפְּשֻׁטִים אוֹ הַשִּׁתִּי אוֹ הָעֵרֶב אוֹ כָּל כְּלִי עוֹר לְטָהָרוֹ אוֹ לְטָמְאוֹ: (נט) דָּא אוֹרִיתָא דְּמִכְתָּשׁ סִגְיָא בְּלְבוּשׁ עֵמֶר אוֹ כִּתְנָא אוֹ שִׁתְיָא אוֹ עֵרְבָא אוֹ כָּל מָאן דְּמִשְׁךְ לְדִבְרֵיהֶן אוֹ לְסִאבֹתֶיהָ:

רס"י

(נא) כְּרַעַת מִמְאֲרַת – לָשׁוֹן סִילוֹן מִמְאִיר (יחזקאל כח) פּוּיִינְט"שׁ זַלְע"ז. וּמִדְרָשׁוֹ תָּן זֵו מְאֲרַה שְׁלָא תְהֵנָה הַיִּמְנוֹ:

(נב) זַלְמֵר אוֹ צַפְשָׁתִים – שְׁל זַמֵּר אוֹ שְׁל פְּשָׁתִים זֵהוּ פְּשׁוּטוֹ וּמִדְרָשׁוֹ יִכּוֹל יִצִּיא גִיזֵי זַמֵּר וְאִנִּיָּא פְּשָׁתוֹן וּשְׁרַפְס עֵמֹו ת"ל הִיא זַאֲשׁ תְּשַׁרְף אִינֵה כְּרִיכָה דְּזֵר אַחַר עֵמֵה א"כ מֵה ת"ל זַלְמֵר אוֹ צַפְשָׁתִים לְהוֹלִיא אֶת הַאִימְרוֹת שְׂבוּ שֶׁהֵן מִמִּין אַחַר (פְּסָחִים סח). אִימְרוֹת לָשׁוֹן שְׁפָה כְּמוֹ אִימְרָא:

(נד) אֶת אֲשֶׁר זֵו הַנִּגְעַת – יִכּוֹל מִקּוּם הַנִּגְעַת זַלְזֵד ת"ל אֶת אֲשֶׁר זֵו הַנִּגְעַת יִכּוֹל כָּל הַבְּגָד כּוּלֵו טַעוֹן כְּבוֹס ת"ל הַנִּגְעַת הָא כִּילַד יִכְבֵּס מִן הַבְּגָד עֵמֹו:

(נה) אַחֲרֵי הַכְּבֵס – לָשׁוֹן הַעֲשׂוֹת: לֹא הִפָּךְ הַנִּגְעַת אֶת עֵינָיו – לֹא הוֹכֵהָ מִמְרָאִיתוֹ:

(מה) פְּרִמִּים – קְרוּעִים: פְּרוּעַ – מְגוּדֵל שְׁעַר: וְעַל שְׁפָס יַעֲטָה – כְּאֵזֵל: שְׁפָס – שְׁעַר הַשְּׁפָתִים גְּרִינֵו"ן זַלְע"ז: וְטִמְאָ טִמְאָ יִקְרָא – מִשְׁמִיעַ שְׁהוּא טִמְאָ וּיִפְרָשׁוּ מִמֵּנוּ (מ"ק ה):

(מו) דָּד יִשָּׁב – שְׁלָא יֵהִי שְׁאֵר טִמְאִים יוֹשְׁבִים עֵמֹו. וְאִמְרוּ רִבּוּתֵנוּ מֵה נִשְׁתַּנָּה מִשְׁאֵר טִמְאִים לִישָׁב זַלְזֵד וְהוּא הַבְּדִיל זַלְשׁוֹן הַרַע זֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וּזֵין אִישׁ לְרַעְהוּ אִף הוּא יִזְלָל: מִחוּץ לְמַחֲנֵה – חוּץ לְשַׁלָּשׁ מַחֲנוֹת (פְּסָחִים סז):

(מח) לְפִשְׁתִּים וְלַזֵּמֵר – שְׁל פְּשָׁתִים אוֹ שְׁל זַמֵּר: אוֹ זַעוֹר – זֵה עוֹר שְׁלָא נַעֲשָׂה זֵו מִלְּחָכָה: אוֹ זַכָּל מִלְּחָכָה עוֹר – זֵה עוֹר שְׁנַעֲשָׂה זֵו מִלְּחָכָה:

(מט) יִרְקַק – יִרוֹק שְׁזִירֻקוֹן: אֶלְמֵדִם – אֶדוּם שְׁזִירֻקוֹן:

חק לישראל – פרשת תזריע יום ו'

לשון ישנים וגזחת לשון חלשים כאלו נכתב
באחריתו או בקדמותו שהקרכת לשון
אחוריים והגזחת לשון פנים כמו שכתוב ואם
מפאת פניו וגו' והקרכת כל ששופע ויורד מן
הקדקד ולאחריו. כך מפורש בתורת כהנים:
(נו) וקרע אתו – יקרע מקום הנגע מן הבגד
וישרפנו:

(נז) פרכת היא – דבר החוזר ורומח: באש
תשרפנו – את כל הבגד:

(נח) וסר מהם הנגע – אם כשכבסוהו
בתחלה ע"פ כהן סר ממנו הנגע לגמרי:
וכבס שנית. לשון טבילה תרגום של כבוסין
שצפרשה זו לשון לבון ויתחורר חוץ מזה שאינו
ללבון אלא לטבול לכך תרגומו ויטבצע וכן
כל כבוסי בגדים שהן לטבילה מתורגמין
ויטבצע:

והנגע לא פשה – שמענו שאם לא הפך ולא
פשה טמא ואין ל"ל לא הפך ופשה הפך ולא
פשה אינו יודע מה יעשה לו ת"ל והסגיר את
הנגע מ"מ דברי רבי יהודה וחכמים אומרים
וכו' כדאיתא בתורת כהנים ורמזתיה כאן
לישצ המקרא על אופניו: פחתת היא – לשון
גומא כמו (שמואל ב' יז) באתת הפחתים
כלומר שפלה היא נגע שמראיו שוקעין:
בקרחתו או בגזחתו – כתרגומו בשחיקותיה
או בחלותיה: קרחתו – שחקים ישנים ומפני
המדקש שהולך לגזרה שזה מנין לפריחה
בבגדים שהיא טהורה נאמרה קרחת וגזחת
באדם ונאמרה קרחת וגזחת בבגדים מה
להלן פרח ככולו טהור אף כאן פרח ככולו
טהור לכך אחז הכתוב לשון קרחת וגזחת.
ולענין פירושו ותרגומו זהו משמעו קרחת

נביא – מלכים ב' פרק ד' ה'

(מב) ואיש בא מבעל שלשה ויבא לאיש האלהים לחם בפורים עשרים לחם
שערים וברמל בעקלנו ויאמר תן לעם ויאכלו: (מג) ויאמר משדתו מה אתן
זה לפני מאה איש ויאמר תן לעם ויאכלו כי כה אמר יהוה אכול והותר:
(מד) ויתן לפניהם ויאכלו ויותרו בדבר יהוה: (מא) ונעמן שר צבא מלך ארם
היה איש גדול לפני אדניו ונשא פנים כי בו נתן יהוה תשועה לארם והאיש
היה גבור חיל מצרע: (מב) וארם יצאו גרודים וישבו מארץ ישראל נערה
קטנה ותהי לפני אשת נעמן: (מג) ותאמר אל גברתה אחלי אדני לפני הנביא
אשר בשמרון אז יאסף אתו מצרעתו: (מד) ויבא ויגד לאדניו לאמר כזאת
וכזאת דברה הנערה אשר מארץ ישראל: (מה) ויאמר מלך ארם לה בא
ואשלחה ספר אל מלך ישראל וילך ויקח בידו עשר ככדי כסף וששת
אלפים זהב ועשר חליפות בגדים: (מו) ויבא הספר אל מלך ישראל לאמר
ועתה כבוא הספר הזה אליך הנה שלחתי אליך את נעמן עבדי ואספתו
מצרעתו: (מז) ויהי כקרא מלך ישראל את הספר ויקרע בגדיו ויאמר האלהים
אני להמית ולהחיות כי זה שלח אלי לאסף איש מצרעתו כי אף דעו נא
וראו כי מתאנה הוא לי: (מח) ויהי בשמע אלישע איש האלהים כי קרע מלך
ישראל את בגדיו וישלח אל המלך לאמר למה קרעת בגדיך יבא נא אלי
וידע כי יש נביא בישראל: (מט) ויבא נעמן בסוסו (בסוסיו) וברכבו ויעמוד פתח
הבית לאלישע: (נ) וישלח אליו אלישע מלאך לאמר הלוך ורחצת שבע
פעמים בידן וישב בשדה לה וטהרה: (נא) ויקצף נעמן וילך ויאמר הנה

חק לישראל – פרשת תזריע יום ו'

אָמַרְתִּי אֵלַי יֵצֵא יְצוּא וְעָמַד וְקָרָא בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָיו וְהִנִּיף יָדוֹ אֶל הַמָּקוֹם וְאָסַף הַמִּצְרָעִי: (יב) הֲלֹא טוֹב אֲבָנָה (וְאִמְנָה) וּפְרָפֶר נְהָרוֹת וְמִשְׁק מִכָּל מִימֵי יִשְׂרָאֵל הֲלֹא אֶרְחֵץ בָּהֶם וְטַהַרְתִּי וַיִּפֹּן וַיִּלְךָ בַּחֲמָה: (יג) וַיִּגְשׁוּ עֲבָדָיו וַיִּדְבְּרוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ אָבִי דָבָר גָּדוֹל הִנְבִּיא דָבָר אֵלֶיךָ הֲלֹא תַעֲשֶׂה וְאַף כִּי אָמַר אֵלֶיךָ רַחֵץ וְטַהַר: (יד) וַיִּרַד וַיִּטְבַּל בַּיַּרְדֵּן שִׁבַע פְּעָמִים כַּדָּבָר אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֵּשֶׁב בְּשָׂרוֹ כַּבְּשָׂר נָעַר קָטָן וַיִּטַּהַר: (טו) וַיֵּשֶׁב אֶל אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא וְכָל מַחֲנֵהוּ וַיָּבֵא וַיַּעֲמֵד לִפְנֵי וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא יָדַעְתִּי כִּי אֵין אֱלֹהִים בְּכָל הָאָרֶץ כִּי אִם בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה קַח נָא בְּרָכָה מֵאֵת עֲבָדֶיךָ: (טז) וַיֹּאמֶר חִי יְהוָה אֲשֶׁר עֲמַדְתִּי לִפְנֵי אִם אֶקַּח וַיִּפְצֵר בּוֹ לְקַחַת וַיִּמְאֹן: (יז) וַיֹּאמֶר נַעֲמָן וְלֹא יָתֵן נָא לְעִבְדֶּךָ מִשָּׂא עָמֵד פְּרָדִים אֲדָמָה כִּי לֹא יַעֲשֶׂה עוֹד עֲבָדֶךָ עֲלֶיךָ וְזָבַח לְאֱלֹהִים אֲחֵרִים כִּי אִם לַיהוָה: (יח) לְדָבָר הַזֶּה יִסְלַח יְהוָה לְעִבְדֶּךָ כִּבּוּא אֲדָנִי בֵּית רַמּוֹן לְהַשְׁתַּחֲוֹת שְׁמֵהּ וְהוּא נִשְׁעָן עַל יָדָיו וְהַשְׁתַּחֲוִיתִי בֵּית רַמּוֹן בְּהַשְׁתַּחֲוִיתִי בֵּית רַמּוֹן יִסְלַח \{נא\} יְהוָה לְעִבְדֶּךָ בְּדָבָר הַזֶּה: (יט) וַיֹּאמֶר לוֹ לֶךְ לְשָׁלוֹם וַיִּלְךָ מֵאֵתוֹ כְּבָרַת אֶרֶץ:

משנה – אהלות פרק א'

(א) שְׁנַיִם טְמֵאִים בַּמֶּת, אֶחָד טְמֵא טְמֵאת שְׁבַעָה, וְאֶחָד טְמֵא טְמֵאת עָרֵב. שְׁלֹשָׁה טְמֵאִין בַּמֶּת, שְׁנַיִם טְמֵאִין טְמֵאת שְׁבַעָה, וְאֶחָד טְמֵא טְמֵאת עָרֵב. אַרְבַּעָה טְמֵאִין בַּמֶּת, שְׁלֹשָׁה טְמֵאִין טְמֵאת שְׁבַעָה, וְאֶחָד טְמֵא טְמֵאת עָרֵב. בַּיַּצֵּד שְׁנַיִם, אֶדָם הַנוֹגֵעַ בַּמֶּת, טְמֵא טְמֵאת שְׁבַעָה. וְאֶדָם הַנוֹגֵעַ בּוֹ, טְמֵא טְמֵאת עָרֵב:

הטומאה הוא: ואדם הנוגע בו, טמא טומאת ערב – דכתיב (קס) והנפש הנוגעת טמאה עד הערב, לפי שהוא נעשה ולד הטומאה, וכל ולד הטומאה חזין בו אלא טומאת ערב. אבל חכמים גזרו על הנוגע בטמא מת צעוד מחובר למת שיהא טמא שבעה:

רע"ב – (ח) שנים טמאים במת, אחד טמא טומאת שבעה – כולה מתניתין מפרש לה ואזיל: אדם הנוגע במת, טמא טומאת שבעה – דכתיב (צמדכר יט) הנוגע במת לכל נפש אדם וטמא שבעת ימים, לפי שהוא נעשה חז הטומאה, שהמת חזי אבות

(ב) בַּיַּצֵּד שְׁלֹשָׁה, בָּלִים הַנוֹגְעִים בַּמֶּת, וְכָלִים בְּבָלִים, טְמֵאִין טְמֵאת שְׁבַעָה. הַשְּׁלִישִׁי בֵּין אֶדָם וּבֵין בָּלִים טְמֵאִין טְמֵאת עָרֵב:

וכלים בכלים חז הטומאה, דלעולם חזין הכלים שנים נעשים כראשונים: השלישי בין אדם בין כלים – נעשים ראשונים ומיטמאין טומאת ערב:

רע"ב – (צ) כלים הנוגעים במת – וכו'. בין כלי מחכות בין כלי שטוף ובגדים, מיטמאין כמה עמו, דכתיב (קס) צחלל חרב הכי הוא כמת, והוא הדן לשאר כל הכלים, הלכך כלים הנוגעים במת נעשים חזי אבות,

(ג) בַּיַּצֵּד אַרְבַּעָה, בָּלִים נוֹגְעִין בַּמֶּת, וְאֶדָם בְּבָלִים, וְכָלִים בְּאֶדָם, טְמֵאִין טְמֵאת שְׁבַעָה. הַרְבִּיעִי, בֵּין אֶדָם בֵּין בָּלִים, טְמֵא טְמֵאת עָרֵב. אָמַר רַבִּי

חק לישראל – פרשת תזריע יום ו'

עֲקִיבָא, יֵשׁ לִי חֲמִישִׁי, הַשְּׁפוּד הַתְּחוּב בְּאֵהָל, הָאֵהָל וְהַשְּׁפוּד וְאָדָם הַנוֹגֵעַ בְּשְׁפוּד וְכִלִּים בְּאָדָם, טְמֵאִין טְמֵאֵת שְׂבָעָה. הַחֲמִישִׁי, בֵּין אָדָם בֵּין כִּלִּים, טְמֵא טְמֵאֵת עֶרְב. אָמְרוּ לוֹ, אִין הָאֵהָל מוֹתָחֵשׁב:

באדם, קחני טומאת שבעה, כל שכן אדם צמת עצמו וכלים באדם לאיכא טומאת שבעה: שפוד – כמין עמוד של מחכת תקוע באמצע האוהל ובראשו קושרין האוהל: אין האוהל מתחשב – לפי שאין האוהל מטמא השפוד, לפיכך אינו נחשב צמנין סדר הטומאות, אלא כל המונח באוהל המת כנוגע צמת עצמו, ואין כאן אלא ארבעה. אי נמי, אפילו אין השפוד בתוך האוהל אלא שנוגע באוהל מבחוץ, אפילו הכי אין האוהל מתחשב צמנין סדר משנתו, והכי מוכח לקמן בפרק סגוס עבה במשנת טבילות של עז:

רע"ב – (ג) כילד ארבעה – כלים הנוגעים צמת, אבי אבות כמותו. ואדם בכלים, אב הטומאה. וכלים באדם נמי אב הטומאה באדם עצמו, דכתיב (שם לא) וכבסתם בגדיכם ביום השביעי וטהרתם, הא למדת שכל אדם הטמא טומאת שבעה מטמא הכלים טומאת שבעה: הרביעי בין אדם בין כלים – נעשים ראשונים. והוא הדיון דבכילד שלשה הוא מני למתני אדם הנוגע צמת וכלים באדם טומאים טומאת שבעה, השלישי בין אדם בין כלים טמאין טומאת ערב. אלא מסיפא ארבעה טמאין צמת שמעינן לה לאפילו אדם בכלים שנגעו צמת וכלים

(ד) אָדָם וְכִלִּים מִטְמֵאִין בְּמֵת. חֲמֹר בְּאָדָם מִבְּכִלִּים וְכִלִּים מִבְּאָדָם, שְׂהַכִּלִּים שְׁלֹשָׁה וְהָאָדָם שְׁנַיִם. חֲמֹר בְּאָדָם, שְׂכַל זְמַן שֶׁהוּא בְּאִמְצַע, הֵן אֲרַבְעָה. וְשֵׁאִינוּ בְּאִמְצַע, הֵן שְׁלֹשָׁה:

צמת. אצל אדם השלישי צמני, טהור: שהוא באמצע – כגון כלים ואדם וכלים, להרביעי בין אדם בין כלים מיטמא טומאת ערב כדשמעינן ממתניתין דלעיל:

רע"ב – (ד) שהכלים שלשה – כגון כלים שנגעו צמת וכלים בכלים ועוד כלים שלישיים צמניים, כולן טמאין: והאדם שנים – כגון אדם צמת, ואדם שני בזה האדם שנטמא

(ה) אָדָם וּבְגָדִים מִטְמֵאִים בְּזָב. חֲמֹר בְּאָדָם מִבְּבְגָדִים, וּבְבְגָדִים מִבְּאָדָם, שְׂהָאָדָם הַנוֹגֵעַ בְּזָב מִטְמֵא בְּגָדִים, וְאִין בְּגָדִים הַנוֹגְעִין בְּזָב מִטְמֵאִין בְּגָדִים. חֲמֹר בְּבְגָדִים, שְׂהַבְּגָדִים הַנוֹשְׂאִין אֶת הַזָּב מִטְמֵאִין אָדָם, וְאִין אָדָם הַנוֹשֵׂא אֶת הַזָּב מִטְמֵא אָדָם:

שהבגדים הנושאים את הזב מטמאין אדם – כגון משכב ומושב של זב מטמאין אדם, לפי שהן נעשים אב הטומאה כזב עצמו, דכתיב (שם) וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא עד הערב: ואין אדם הנושא את הזב מטמא אדם – ואפילו בשעה שהוא נושא אותו קודם שפירש, שאינו אלא ראשון לטומאה, ואין ראשון מטמא אדם:

רע"ב – (ה) מטמא בגדים – כל זמן שלא פירש. דכתיב (ויקרא טו) והנוגע בצקר הזב יכבס בגדיו, אלמא שהוא מטמא בגדים בשעת מגעו בזב: ואין בגדים הנוגעים בזב מטמאין בגדים – לפי שהזב אב הטומאה, והבגדים הנוגעים בו נעשים ראשון ואין מטמאין בגדים אחרים, שאין אדם וכלים מקבלים טומאה אלא מאב הטומאה:

(ו) אָדָם אֵינוֹ מִטְמֵא, עַד שֶׁתֵּצֵא נִפְשׁוֹ. וְאִפְלוּ מְגִיד, וְאִפְלוּ גוֹסֵס, זֹקֵק לִיבּוֹם וּפּוֹטֵר מִן הַיִּבּוֹם, מֵאֲכִיל בְּתַרוּמָה וּפּוֹטֵל בְּתַרוּמָה. וְכֵן בְּהִמָּה וְחִיָּה אֵינוֹ מִטְמֵאִין, עַד שֶׁתֵּצֵא נִפְשׁוֹ. הַתְּזוֹ רֵאשִׁיָּהֶם, אֵף עַל פִּי שְׂמִפְרָכְסִין, טְמֵאִין, כְּגוֹן זָנָב שֶׁל הַלְּטָאָה שֶׁהִיא מִפְרָכְסֵת:

חק לישראל – פרשת תזריע יום ו'

היבוס: ומאכיל בתרומה – את אמו אס היא בית ישראל שנישאת לכהן: ופוסל – את אמו מן התרומה, אס בת כהן לישראל היא: וכן בהמה וחייה אין מטמאין – טומאת נבילות, עד שהלא נפסס: כזב הלטאה – כלומר למה פרכוס זה דומה, לזב הלטאה:

רע"ב – (ו) עד שהלא נפשו – לכתיב (במדבר יט) כל הנוגע במת בנפש האדם אשר ימות, למדך הכתוב שאינו מטמא עד שימות: מגויד – מחותך. לשון גודו אילנא (דניאל 7): זוקק ליבוס – כל זמן שהוא גוסס, יבמתו אסורה להנשא: ופוטור מן היבוס – אס מת והגיה בן גוסס, אשתו פטורה מן החליכה ומן

(י) האברין אין להן שיעור, אפלו פחות מפזיית מן הפות, ופחות מפזיית מן הנבלה, ופחות מפעודשה מן השרץ, מטמאין טמאתן: **רע"ב** – (ז) האברים – כריך שיהיה בהם בשר וגידים ועלמות, וכך הוא נחשב אבר. המת:

(ח) מאתים וארבעים ושמונה אברים באדם, שלשים בפסת הרגל, ששה בכל אצבע, עשרה בקרסל, שנים בשוק, חמשה בארבעה, אחד ביד, שלשה בקטלית, אחת עשרה צלעות, שלשים בפסת היד, ששה בכל אצבע, שנים בקנה, ושנים במרפק, אחד בזרוע, וארבעה בפתח. מאה ואחד מזה ומאה ואחד מזה. ושמונה עשר חליות בשדרה, תשעה בראש, שמונה בצואר, ששה במפתח של לב, וחמשה בנקביו. כל אחד ואחד מטמא במגע ובמשא ובאהל. אימתו, בזמן שיש עליהו בשר פראוי. אבל אם אין עליהו בשר פראוי, מטמאין במגע ובמשא, ואין מטמאין באהל:

החזה פותח לך שממנו יכנס האויר ואלא ללב: בנקביו – הביצים וגיד האמה: בשר כראוי – כדי שיעלה ארוכה ויצריא אס היה מחובר באלס חי: ואין מטמאין באוהל – לפי שטומאת אוהל אינה אלא או באלס שלם כלכתיב (במדבר יט) אלס כי ימות באהל, או באבר הדומה לאלס כלכתיב (סס) בעלם אלס, מה אלס יש בו בשר וגידים ועלמות ומטמא באהל, אף אבר שיש בו בשר וגידים ועלמות מטמא באוהל:

רע"ב – (ח) פיסת הרגל – כף הרגל היא הפרסה: ששה בכל אצבע – לחמש אצבעות היינו שלשים: קרסול – תרגום כרעיים, קרסולין, מקום חיבור הרגל והשוק: קטלית – למעלה בראש הירך: בקנה – עלם המחובר ליד, מלשון קנה המדה, שבו מודדים האמה: מרפק – קוד"ו בלע"ז: מאה ואחד מזה – שכל מה שמנה עד עכשיו מאל אחד מהגוף הוא, כגון יד אחת ורגל אחת ודופן אחד: מפתח של לב – הוא החזה שמפני תנועת החזה מנשב הריאה על הלב, נמצא

גמרא – נדה דף כ' ע"א

תנו רבנן כמימי אדמה מביא אדמה שמנה מבקעת בית כרם ומציף עליה מים דברי רבי מאיר רבי עקיבא אומר מבקעת יודפת רבי יוסי אומר מבקעת סכני רבי שמעון אומר אף מבקעת גנוסר וכיוצא בהן תניא אידך וכמימי אדמה מביא אדמה שמנה מבקעת בית כרם ומציף עליה מים כקליפת השום ואין שיעור למים משום דאין שיעור לעפר ואין בודקין אותן

חק לישראל – פרשת תזריע יום ו'

צלולין אלא עכורין צללו חוזר ועוכרין וכשהוא עוכרין אין עוכרין ביד אלא בכלי איבעיא להו אין עוכרין אותן ביד אלא בכלי:

רש"י על הגמרא

ואין שיעור למים – מקום לאין שיעור לעפר
אלא יביא עפר כמו שיראה אם רב אם מעט
ועל מים כעובי קליפת השום למעלה מן

זוהר – יתרו דף צב' ע"א

תלת דרגין אינון, וכלהו אקרוין שבת. שבת עלאה. שבת דיומא. שבת דיליא:
וכלהו חד ואקרי פלא שבת. וכל חד, פד איהו שלטא, נטיל לחברוי, וזמין
לון בהדיה, בההוא שולטנו דיליה. וכד האי אתי לעלמא, פלהו אתין
וזמין בהדיה:
פד אתי ליליא, זמין בהדיה לשבת דיממא, וזמין ליה בהיכליה, ואתטמר
בהדיה. פיון דהאי אתיא, שבת עלאה אתמשך עליה, וכלהו גניזין בהיכלא
דיליא ובגין דא סעודתא דיליא חמור מבממא (ס"א כדביממא):
פד אתי יממא, זמין בהדיה לתרין אלין אחרנין, דרגא עלאה ודרגא תתאה,
דא דאנהיר ליה, ודא דאתנהיר מניה. וכלא פחדא אקרי שבת, ושלטין
ביומא דשבת. ואלין תלת דרגין, אינון פללא ורזא דכל אורייתא, תורה
שבכתב, נביאים וכתובים. מאן דנטיר שבת, נטיר אורייתא פלא:

הלכה – הרמב"ם הלכות שבת פ"ז

(ה) התולדה היא המלאכה הדומה לאב מאלו האבות כיצד המחתיך את הירק מעט מעט לבשלו הרי זה חייב שזו המלאכה תולדת טחינה שהטוחן לוקח גוף אחד ומחלקו לגופים הרבה וכל העושה דבר הדומה לזה הרי זה תולדת טוחן וכן הלוקח לשון של מתכת ושף אותו כדי ליקח מעפרו כדרך שעושים צורפי הזהב הרי זה תולדת טחינה:
(ו) וכן הלוקח חלב ונתן בו קיבה כדי לחבצו הרי זה חייב משום תולדת בורר שהרי הפריש הקום מן החלב ואם גבנו ועשהו גבינה חייב משום בונה שכל המקבץ חלק אל חלק ודבק הכל עד שיעשו גוף אחד הרי זה דומה לבנין וכן לכל מלאכה ומלאכה מאלו האבות יש להן תולדות על דרך זו שאמרנו ומגוף המלאכה הנעשית בשבת תדע מעין איזה אב היא ותולדת איזה אב היא:

לע"ג: זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריא בן סוזן, סולטנה סוזן
מלכה בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.